

2005-2006

Yargı Yılı Açılış Konuşması

Sayın Cumhurbaşkanım,

2005-2006 yargı yılının açılışı dolayısıyla düzenlenen toplantıya onur verdiğiniz için saygılarımı arz ediyor, törene katılan sayın konuklarla basınımızın seçkin temsilcilerine hoş geldiniz diyor, yeni adli yılın Türk yargısı için başarılı olmasını içtenlikle diliyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

12-13 Mayıs 2001 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nda, "*Çağdaş bir Türkiye özlemidir bizi yönlendiren, demokratik bir Cumhuriyettir temel hedefimiz, özgür yurttaş olmaktır seçimimiz, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve sivil toplumdur özümsemişimiz, eşitlikçi, dürüst ve erdemli bir yönetimidir istediğimiz,*" taahhüdü ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'ndan aldığımız yetki ve sorumluluğu bu ilkeler doğrultusunda, dürüst, samimi ve saydam bir biçimde kullanmaya çalıştık. Bunun sonucu olarak; yargı başta olmak üzere, kimi yurt ve meslek sorunlarıyla ilgili konularda siyasal iktidarları, bir çok kurum ve kuruluşu, objektif ve yansız bir biçimde değerlendirerek, görüş, düşünce ve eleştirilerimizi kamuoyuna aktardık.

6 Eylül 2001 günü bu kürsüden, "*... ülke yönetimine talip siyasi partiler başta olmak üzere, toplumsal örgütlenmeler sürekli daha olumsuz bir yapılanmaya gidiyorlar. Nitelikli ve üretken in-*

2005-2006

sanlar her yerde daha yüksek sayıda eleniyor, sistem dışına itiliyor ... Kirli düzen içinde yer alamayan, yorulup umutsuzluğa kapılan, kahrederek emekliliğini isteyen ya da yurt dışına giden aydınlar, bürokratlar, genç beyinler, ülke için, toplumumuz ve siyaset için büyük kayıplardır. Türkiye, yaşadığı sosyal, siyasal ve ekonomik krizin en ağır bedelini, onuruyla çalışmak, kirlenmeden yaşamak için sistemden kaçanlarla ödemektedir ... Her gün devletin üst düzeyinde görev yapanlar hakkında son derece ciddi iddialar ileri sürüldüğü halde, ilgililer toplum önünde kendilerini aklayacak inandırıcı girişimler sergileyememektedir. Yapılması gereken; iddiaların üzerine açıklıkla gitmek, yargıda ve kamu vicdanında aklanmaktır ..." biçiminde seslenmiştik.

6 Eylül 2002 günü, "... Siyasetçisi, yargıcı, savcısı, avukatı ve yargıyla doğrudan ya da dolaylı ilgisi olan herkes, yargıdaki olumsuzluklardan yakınmakta; ancak, başta siyasal iktidarlar olmak üzere, hiç kimse yargının yakınmalarına ve sorunlarına köklü çözümler üretmemektedir. Çünkü, yürütme erkini elinde bulunduran siyasal iktidarlar hiçbir biçimde, güçlü ve bağımsız bir yargı istememektedirler. Muhalefette yargı için söylenenler ve yapılan tespitler iktidara gelindiğinde kesinlikle unutulmaktadır ... 22. dönem Milletvekili seçimlerinin 3 Kasım 2002 günü yapılmasına karar verilmiştir. Halkımız ve demokrasimiz için hayırlı olsun. 4 Kasım 2002 sabahı Türkiye'de istikrar ve güven veren bir siyasal ortamın oluşmasını umut ediyoruz ... Kronikleşen iç ve dış sorunlarla karşı karşıya olan ülkemizde, siyasete ve yönetime aday olmak için çok iyi düşünülmesi, ondan sonra karar verilmesi gerektiği kanısındayız. Çünkü sorunların çözümü için, bilgili, birikimli, donanımlı, deneyimli, etik ve moral değerleri yüksek parlamenterlerden oluşan bir meclis yapısına ihtiyaç vardır ... Tüm bunları yaşama geçirecek, halka güven veren, gerçekçi, samimi, açık ve dürüst siyasi kadrolara şiddetle ihtiyaç vardır. Umudumuz ve dileğimiz, seçime girecek siyasi parti yönetimlerinin milletvekili adaylarını, siyasi çıkar ve yandaş anlayışıyla değil, ülkeye ve halkımıza hizmeti öne çıkaran bir anlayışla belirlemesidir." demek suretiyle yeni Meclis ve yeni siyasal iktidardan beklentilerimizi kamuoyuna açıklamıştık.

8 Eylül 2003 günlü konuşmamda ise "... 3 Kasım 2002 günü yapılan milletvekili genel seçiminden sonra yeni bir siyasi tablo

2005-2006

oluşmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne iki parti girebilmiştir ... Türkiye Barolar Birliği olarak gelişmeleri ve değişimi ülke demokrasisinin bir ürünü olarak algıladığımızı, ülkenin kalkınması, halkımızın mutluluğu için yapılacak her doğru işe destek vereceğimizi hem kamuoyuna hem de görüştüğümüz hükümet yetkililerine duraksamadan aktardık. Bu görüşmelerimizde özellikle laik Cumhuriyete ve onun kazanımlarına olan bağlılığımızı ve duyarlılığımızı açık ve net bir biçimde vurguladık ..." açıklamasıyla siyasal iktidara karşı yansız yaklaşımımızı tanımlamıştık.

6 Eylül 2004 günü yaptığım açıklamalar sırasında ise "... geçmişten günümüze siyasi iktidarlar, ülke sorunlarını hukuku ege-men kılarak aşmak yerine, kendilerine verilen oyların sağladığı çekicilik ve elde ettikleri yönetim gücüyle aşmayı yeğlemişler; bu nedenle, zaman zaman yargının yasama ve yürütmenin önünde önemli bir engel olduğunu vurgulamışlardır. Son dönemlerde bu öyle bir noktaya gelmiştir ki, yasama ve yürütme organlarının üst düzey yetkililerinden, en sade üyesine kadar herkes, artık hiç gizlemeden ve saklamadan, Sayın Cumhurbaşkanı'nın ve Anayasa Mahkemesi'nin 'Hukuk Devleti' adına yaptığı inceleme ve denetlemeleri, yasama ve yürütmeye doğrudan müdahale olarak kabul etmekte; yargıya güvenmediklerini, yargının politize olduğunu açıkça söylemekten çekinmemektedirler. Yargı hakkındaki görüş ve düşüncesi bu olan, yasama ve onun oluşturduğu yürütmenin, yargının temel sorunlarını çözme konusunda ne denli istekli olabileceği ya da hangi çağdaş çözümleri getirerek yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi sağlayabileceği kuşkuludur." demek suretiyle, mevcut siyasal iktidarların yargı başta olmak üzere, yurt ve meslek sorunlarına yaklaşımını ortaya koymaya çalıştık.

Bu görüş, düşünce ve eleştirilerimizin hedefi, belirli bir siyasal iktidar veya siyasi parti, ya da siyasi bir anlayış değildir. Hedef, ülkemizde "eksiksiz demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı"nın tam olarak yaşama geçirilebildiği, bütün bunların güvencesi olan "hukuk devleti"nin gerçekleştirilebilmesidir.

Türkiye Barolar Birliği kurulduğu 1969 yılından bu yana, "hukuk devleti"nin dayanağı olan haklar ve özgürlüklerin ka-

2005-2006

zanılmış olanlarının koruyucusu ve henüz hayata geçirilememiş hak ve özgürlüklerin de öncüsü ve savunucusu olma işlevini kararlı bir biçimde sürdürmüştür. Başta kurucu başkanımız Prof. Dr. Faruk Erem olmak üzere tüm önceki birlik başkanlarımızın, ısrarlı vurguları sonucunda, idam cezası, Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi kimi antidemokratik ve hukuka aykırı kurumlar hukuk yaşamımızdan çıkarılırken, hukukun üstünlüğü ilkesi, adli kolluk ve hukuk devleti gibi kimi kurum ve kavramlar hukuk yaşamımıza kazandırılmıştır.

Böylece Türkiye Barolar Birliği yönetimleri tarihsel süreç içerisinde, yurt ve meslek sorunlarına karşı hep duyarlılık göstermiş, bunun doğal sonucu olarak, kimi görüş ve düşüncelerini kamuoyu ile paylaşmışlardır. Gücünü saygın geçmişi yanında, kurumsal yapısından alan Türkiye Barolar Birliği, bu işlevini yıllardır anayasal bir hak olan toplumsal muhalefet anlayışı ve baskı grubu olma yaklaşımıyla, yansız, objektif bir biçimde başarı ile yerine getirmiştir. Avukatlık Kanunu'nun baro yönetim kurullarının görevlerini düzenleyen 95. maddesinin 21. fıkrası ve Türkiye Barolar Birliği'nin görevlerini düzenleyen 110. maddesinin 17. fıkrası 2001 yılında yapılan değişikliklerle, barolara ve Türkiye Barolar Birliği'ne "*hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak*" görev ve sorumluluğunu yüklemiştir. Böylece yurt ve meslek sorunlarıyla ilgili olarak 2001 yılına kadar anayasal baskı grubu olarak kamu adına üslendiğimiz uyarı görevi, 2001 yılından sonra zorunlu ve yasal bir görev haline gelmiş; yurt ve meslek sorunları yanında ulusumuza karşı olan sorumluluğumuz daha da artmıştır. Bütün bunların sonucu olarak, Türkiye Barolar Birliği hiçbir siyasal, sosyal, toplumsal ve hukuksal olaya duyarsız kalmamış, demokrasi mücadelesinde de her zaman ön saflarda yer almıştır.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Her adli yıl açılışında, ayrıntılarına kadar yinelediğimiz, yargı sorunları başta olmak üzere, yaşanan ve her geçen gün

2005-2006

giderek ağırlaşan yurt ve meslek sorunları, artık bir sistem ve siyaset sorunu olmaktan çok, devletimizin geleceğini doğrudan ilgilendiren "*rejim sorunu*" haline dönüşmüştür. Çünkü, siyasal, sosyal, ekonomik ve mali yönlerden "*tam bağımsızlık*" ilkesi üzerine kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti, üstesinden gelemeyeceği iç ve dış borç sarmalıyla karşı karşıya bırakılmış, bunun sonucu olarak, dış odaklara bağımlılığı, egemenliğini tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Bu öyle bir noktaya gelmiştir ki, her bağımsız devletin doğal olarak gerçekleştirmesi gereken ülke geleceğini planlama yetkisi, kimi uluslararası kuruluşların tavsiye, telkin, talimatları ve onay ve muvafakatleriyle olabilmektedir. Ülkemiz, 240 milyar doları bulan dış borç ile dünyada en büyük borcu olan 3. ülke durumundadır. Ülkemizde II. Dünya Savaşı'ndan itibaren "*üretmeden tüketmek*", dış yardım ve borçlanmalarla ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek gibi ulusal ekonomiyi ve ulusal değerleri dışlayan bir yol izlenmiştir. Bunun sonucu olarak uluslararası sermaye kuruluşlarıyla ve özellikle IMF ile yapılan "*Yapısal Uyarılama Kredi (SAL)*" anlaşmaları çok ağır hükümler içermektedir. Bu anlaşmalarda öngörülen kredinin girişinin sağlanabilmesi için, zaman zaman KİT'lerin tasfiyesi, enerji sisteminin özelleştirilmesi, Türkiye'de mali sermayenin küresel ilişkilerini kuracak para ve sermaye piyasalarının kurulması ve işletilmesi, tarım sektöründe gübre, tohum, ilaç, makine gibi girdilerde devlet tekelinin kaldırılması gibi ekonomik konular yanında; eğitim, sağlık, güvenlik, adalet ve yerel yönetim konularında yeniden yapılanmalar dayatılmaktadır.

Tüm bu dış kaynaklı olumsuz gelişmeler, Cumhuriyet'in ilk kuruluş yıllarında ülke ekonomisi için motor görevi yapan ulusal kurumlar, sayın Maliye Bakanı'nın haşin bir ifadeyle vurguladığı gibi teker teker tarihten kazanılmaktadırlar.

Dünya konjonktürünün yeniden yapılanmasına baz olan parametreleri tarihi gelişim içinde inceleyip geleceğini ona göre planlamayan ülkelerde, önce şirketler satılacak veya batacak, böylece sektörden silinecekler, daha sonra herkes önceden planlanmış yeni dünya konjonktüründe başkalarınınca saptanmış yerlerine razı olmayı peşinen kabul etmiş olacak-

2005-2006

lardır. Bugün tüm sektörlerde ekonomiyi ve dünya pazarını elinde tutanlar, önce kendi sektörlerinde sivrilen şirketleri bir biçimde etkisiz hale getirmekte ya da satın alma yoluyla tekel durumlarını güçlendirmektedirler. Temel mantığı sınırsız güç ve tekel olan uluslararası sermaye ya da günlük dilimizdeki tanımıyla "yabancı sermaye", doğası gereği asla ulusal ekonomileri güçlendirmek ya da kalkındırmak için o ülkelere gelmemektedirler. Nitekim, çeşitli odakların girişimleri yanında yasal düzenlemelerle teşvik edilen yabancı sermaye, ülkemize ender olarak yeni bir yatırım için gelmiştir. Kurulu tesislerin hisselerinin ya bir kısmını ya da tamamını kelepirci fiyatına satın almaya çalışmışlardır. Örneğin, "Türk Telekom"un %55'i, 1.6 milyar doları peşin, kalanı 4 yılda ödemek üzere 6.5 milyar dolara satılmıştır. Türk Telekom'un yıllık karının 1.7 milyar dolar olduğu gerçeği karşısında, satın alan yabancı firmanın cebinden hiç para çıkmayacağı aşikardır. Yeni dünya düzeninde küreselleşme, sömürünün çağdaş adı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu güce ancak ulusal-yerel sermayesini oluşturan, ulusal değer ve kavramlarını öne çıkaran, bunlara bağlı olarak pazar ekonomisinden, uluslararası sermayenin ülke üzerindeki oyun ve etkilerini asgariye indiren uluslar karşı durabilmektedir. Bu gidişe karşı ulusal sermaye temsilcilerinin gerektiğinde, bazı örneklerde görüldüğü gibi güç birliği yaparak ulusal varlıklarımızı halkımız çıkarına koruma altına almaları, bu konuda fedakarlıktan kaçınmamları gerekmektedir. Hatta bu yarışta ulusal sermaye uluslar arası platformda da, örneklerini gördüğümüz gibi kendini göstermelidir. Bu bağlamda "Erdemir" ihalesine katılmak için oluşturulan yerli sermayenin ortak girişimini büyük bir mutlulukla karşılarız.

Savaş sonrası iktidar olan hiçbir siyasal hareket, çerçevesi ülke dışında belirlenen ve ulusalcılıkla asla örtüşmeyen yol haritasını reddedememiş, öteleyememiş, zaman zaman içine sindiremeye de politik çıkarları adına uygulamaya çalışmıştır. Bunun sonucu olarak, her siyasal iktidar, ulusal yapıyı güçlendirmek, geniş halk kitlelerine ulaşmak yerine, dışarıda uluslararası sermaye kuruluşlarının, içeride ise kendini ikti-

2005-2006

dar taşıdığı sandıkları küçük ve marjinal kesimlerin sesine kulak vermediği uygun bulmuşlardır.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Türkiye uzun yıllar siyasal istikrar aradı. 3 Kasım 2002 genel seçimleri ülkemizde bir partiyi iktidara taşıdı. Böylece siyasal istikrarı, sayısal olarak meclis çoğunluğu olarak yakaladık. Uygulanan IMF destekli program sonunda, ekonomik rakamlarda ardı ardına üç yıl süreyle %7'nin üzerinde büyüme yanında, fiyatlarda da belirli bir ekonomik istikrar gözlemlendi. Ancak, yatırım ve dolayısıyla istihdamla, sosyal barış ve ekonomi ile desteklenmediği takdirde, siyasal istikrar kesinlikle kalıcı olamaz. Ülkede yakalanmaya çalışılan istikrar, bu yönleriyle eksik ve yetersizdir. Biz sayısal üstünlüğe dayalı siyasal istikrarı yeterli bulmuyor, seksen yılı aşkın Cumhuriyetimizin temel ilkeleri üzerinde tam bir birliktelik sağlayabilecek siyasal ve ekonomik istikrarı arıyoruz.

Kuşkusuz, tek parti iktidarının, yasama organundaki sayısal üstünlüğü yanında yönetimde de istikrar ve etkinliği yakalaması çok önemlidir. Bu ise, geniş kitlelere güven esasına dayalı yeni bir bürokratik anlayışı yerleştirmek ve dar kadroculuk anlayışından sıyrılarak liyakati öne çıkarmakla mümkün olabilir. Devlet bürokrasisinin tepe noktasında oturan ve "... Türkiye'de Cumhuriyet ilkesinin yerini katılımcı bir yönetime devretmesi gerektiği ve nihayet laiklik ilkesinin yerinin İslam'la bütünleşmesinin gerekli olduğu kanaatini taşıyorum. Böylece Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıçta ortaya koyduğu bütün temel ilkelerin laiklik, cumhuriyet ve milliyetçilik gibi bir çok temel ilkenin yerini daha çok katılımcı daha ademi merkezi daha Müslüman bir yapıya devretmesi zorunluluğu ve artık bunun zamanın geldiği düşüncesini taşıyorum ..." diyen bir kişinin bulunduğu bürokratik yapı ve bunun dışı yansıması vatandaşa güven vermemektedir.

Dar kadroculuk konusunda ise, asıl atamalar yerine ve kaleten atamaların baskın olması yanında, bir büyük ilimizin belediye çalışanları ve özellikle bir meslek lisesi mezunlarının

2005-2006 kamudaki görev dağılımı incelendiğinde önemli ip uçları elde edilmektedir. Bu kadrolaşmanın Diyanet İşleri Başkanlığı'nda bile yapılması iddiası karşı karşıya bulunulan durumu açıklıkla gözler önüne sermektedir.

Yürütmede yaşanan kadrolaşma hareketleri yargıda da gözlenmektedir.

Yargıda kadrolaşma ve pazarlık söylentileri, geniş kapsamlı olarak düzenlenen atama kararnamesinden ve yüksek mahkemelere üye seçiminden sonra yoğunlaşmıştır. Türkiye'de seksen bir ilde büyük özveriyle çalışan savcı ve yargıçlarımız bu uygulamalardan ve çıkan söylentilerden son derece rahatsızdırlar. Kuşkusuz bu atamalar ve seçimler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bugünkü yapısıyla ilgili eleştirileri de haklı çıkarmaktadır.

Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda yapılan değişiklikler sırasında yargıda kadrolaşma ve siyasallaşma konusundaki kaygılarımızı kamuoyuna iletmistik.

29.6.2005 gün ve 5375 sayılı "Hakimler Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"la 2802 sayılı Kanun'un kimi maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.

Değişikliklerle ilgili yaptığımız açıklamalarda, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesini olumsuz yönde etkileyen bölümlere dikkat çektik. Anayasa'nın 159. maddesinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun görevleri "... adli ve idari yargı hakim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma ..." gibi hakim ve savcılarının meslek yaşamlarındaki tüm değişiklikler yanında, önemli özlük hakları konularında da karar verme olarak sayılmıştır. Kanımızca, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun "... adli ve idari yargı hakim ve savcılarını mesleğe kabul etmek ..." görevi kapsamına, hakimler ve savcılarının mesleğe kabulü sırasındaki staj ve sınav da girmektedir. Hakim ve savcılarının mesleki çalışmalarıyla ilgili tüm kararlar Anayasa'nın 159. maddesi hükümlerine göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından alınmalıdır. Anayasa'nın 140. maddesinde ise

"... Hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir ..." denilmektedir. Maddede özellikle altı çizilen konu, hakim ve savcılarla ilgili tüm tasarruflarda "mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatının" göz ardı edilmemesi, tüm düzenlemelerin bu ilkelere uygun biçimde yapılması yönündedir. Bu anayasal düzenlemeler karşısında Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun, hakim ve savcı adaylarının sınav ve staj dönemlerinde de etkin olmasını engelleyecek hiçbir hüküm yoktur. Bu nedenle 2802 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler sırasında Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na sınav ve staj dönemlerinde daha etkin görev üslenmesi gerekirken, aksine bakanlık merkez teşkilatının görev ve yetkileri artırılmıştır.

Kadrolaşma başta olmak üzere bir çok eleştiriye hedef olan "mülakatta başarılı olma" uygulamasında ısrar edilmiştir. Oysa bu düzenleme Anayasa'nın 138 ve 140. maddelerinde düzenlenen mahkemelerin ve hakimlerin bağımsızlığıyla ilgili hükümlere aykırıdır. Anayasa'nın 140. maddesinde, hakim ve savcılarının nitelikleri ve atamalarının mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre yasayla düzenleneceği öngörülmüştür. Hakimlerin mesleğe ne şekilde kabul edildiklerinin, doğrudan bağımsızlıklarıyla ilgili olması karşısında, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarının, hakimlerin seçiminin tarafsız, objektif, sadece liyakati ölçmeyi amaçlayan sınavla yapılmasını gerektirdiği açıktır. Nitekim, yargı bağımsızlığının temel ilkesini onayan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 15.12.1985 gün ve 46/146 sayılı kararında "... Hakimlik mesleğine, yeterli hukuk eğitimi görmüş, yetenekli ve kişilikli bireyler seçilecektir. Seçim yönteminde, amaca aykırı düşüncelerin rol oynamasını engelleyecek tedbirler

2005-2006 *alınmalıdır ...*” denilmektedir. Yine, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, hakimlerin rolü, etkinliği ve bağımsızlığı konusunda 13.10.1994 günlü 518 sayılı Toplantı’ında aldığı kararda da “... hakimlerin mesleki kariyerlerine ilişkin tüm kararlar objektif kriterlere dayanmalı, hakimlerin seçimi ve kariyerleri; eğitimsel özelliklerini, dürüstlük, yetenek ve etkinliklerini de gözeten liyakat esasına göre olmalıdır ...” değerlendirmesine yer verilmiştir.

Sözlük anlamı, “davranış ve düşünceleri hakkında bilgi edinmek amacıyla bir kişiyle yapılan sorulu cevaplı görüşme” olan “mülakat”, bilgi ve liyakati ölçmeyi amaçlayan objektif bir yöntem olmaması nedeniyle, yukarda belirttiğimiz ilke kararları yanında, yargı ve yargıç bağımsızlığıyla da çelişmektedir. Ayrıca, sübjektif nitelikli mülakat, yargısal denetime de elverişli değildir. Çünkü yargısal denetim, sınav kurulunun oluşumu, sınav yöntemi, maddi hata gibi sadece biçimsel konularla sınırlıdır. Bu haksız uygulama sonucu, yazılı sınavda çok başarılı olan adaylardan bir çoğu mülakatta başarısız olabilmektedir.

Sayılan bunca olumsuzluklarına karşın, bu uygulamada ısrar edilmesi, yürütmenin yargıya el atma isteğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Benzeri değerlendirmelerin yapılmaması ve siyasetin gölgesinin yargı üzerine düşmemesi için, Adalet Bakanı ve Bakanlık Müsteşarı’nın kuruldan ayrılması, adalet bakanlarının yargıç ve savcılar hakkında müfettişler aracılığıyla resen soruşturma başlatma yetkisinin kaldırılarak, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’na bağlı bir teftiş kurulunun oluşturulması, mesleğe giriş sınavının kurul tarafından yapılması, özlük işlerinin kurula bağlanması gereklidir. Sayılan bu düzenlemeler süratle yapılmadığı sürece, yargı bağımsızlığı üzerindeki eleştiri ve tartışmalar kesilmeyecek, ayrıca siyasetin yargı üzerindeki gölgesi de kalkmayacaktır. Benzeri tespitler, Avrupa Birliği Bakanlar Komisyonu temsilcilerinin 2003 ve 2004 “Türkiye Cumhuriyeti’nde Yargı Sisteminin İşleyişi İstisari Ziyaret” raporlarında da ayrıntılı şekilde yapılmıştır.

Yargıda bu yapısal sorunlar yanında, günlük ve birebir yaşanan çok ciddi yaygın sorunlar mevcuttur. Adalet Bakanlığı’nun büyük bir hızla sürdürdüğü adliye binaları yapımı yanında araç ve gereç temini çalışmaları bu dönemde gerçekten övgüye değer bir noktaya varmıştır.

Bu iyi niyetli girişimlere karşın, en özverili kamu çalışanlarının başında gelen adliye çalışanlarının yakınmaları giderek artmıştır.

Özellikle büyük kentlerimizde başlatılan bilgisayara geçiş süreci ve UYAP uygulamasında sorunlar yaşanmaktadır.

Bunca uğraşa, bunca girişime karşın, ilk derece mahkemesinden Yargıtay’a kadar iş yoğunluğu azalmamış aksine dava ve dosya sayılarında büyük artışlar olmuş, bunun sonucu olarak, Anayasa’nın 36. ve AİHS’in 6. maddesinde ifadesini bulan “adil yargılanma” koşullarına aykırı olarak yargılama süreleri yıllarca uzamaktadır.

Avukatlık Kanunu’nda 2001 yılında yapılan köklü değişikliklere karşın, yasal olarak elde edilen kimi hak ve yetkiler savunma kurumuna çarpık bakışın bir sonucu olarak yaşama geçirilememiştir.

Yargılamanın her aşamasında, “silahların eşitliği” ilkesine aykırı davranışlar sürdürülmekte, özellikle cezaevlerindeki uygulamalar büyük yakınmalara neden olmaktadır.

Kamu kesimi avukatlarına reva görülen büyük haksızlıklara ilave olarak, ihale yoluyla avukat edinilmesi yöntemi, Avukatlık Kanunu ve meslek kurallarına aykırı olduğu gibi, yıllardır büyük özveriyle devleti savunan kamu kesimi avukatlarının kişiliklerine yönelik bir saldırı olarak algılanmalıdır.

Tüm yetmezliklerine karşın, sürekli olarak ve peş peşe açılan hukuk fakültelerinin alt yapısız bir öğretimden sonra diploma verdiği donanımsız hukukçular, staja başlamak üzere barolara başvuruyorlar. Barolarda biriken binlerce stajyerin, kredi, büro, iş, sosyal güvenlik, mesleki gelecek gibi kimi

2005-2006 haklı sorunlarına karşı yeterli çözüm üretilememesi, sorunun ilgililerini mutsuz etmektedir.

Yıllardır dillendirdiğimiz, bu ve benzeri sorunların çözümlerini umut ve coşkuyla beklememize karşın, her geçen gün, demokrasi adına, yargı adına, hukuk adına umutlarımızın kaybolduğunu gözlüyoruz.

Tüm bunları, kamuoyu ile paylaşmak ve yaşanan kısır döngüden çıkmak için ilk kez adli yıl açılışını, Yargıtay'daki bu anlamlı törenin yanı sıra, tüm barolarımız ve meslektaşlarımızla birlikte Ankara'da büyük bir coşku ile gerçekleştireceğiz.

Hedef "*Eksiksiz Demokrasi, Gerçek Hukuk Devleti, Bağımsız Yargı ve Bağımsız Savunma*"dır. Amaç "*gücün hukuku*"nu değil, "*hukukun gücünü*" herkese kabul ettirmektir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, çeşitli amaçlarla çıkarıldığı yasalar ve bu yasaların oluşturduğu hukuki düzenle ilgili çok ciddi kaygılar taşıdığımızı bilgilerinize arz etmek istiyorum. Bu dönemde temel yasalar dahil yüzlerce yasa çıkarılmış ya da bir çok temel yasada, "*torba*" tabir edilen kanunlarla önemli değişiklikler yapılmıştır. Çıkarılan yasalar yanında, yapılan yasa değişiklikleri konusunda, kamuoyundan yükselen temel eleştiriler; yeterli tartışma ortamı yaratılmadığı, aceleye getirildiği, yapılan öneri, görüş ve eklentilerin dikkate alınmadığı noktalarında toplanmaktadır. Bu konudaki tespit ve değerlendirmelerimizi, dönem içinde veto edilen yasa sayısının fazlalığı doğrulamaktadır. Bu bağlamda bir kez ertelenerek 1 Haziran 2005'te yürürlüğe giren ve ceza hukuku alanında yaklaşık bin maddelik bir düzenlemeyi içeren "*TCK ve Yürürlük Kanunu, CMK ve Yürürlük Kanunu yanında; İnfaz Adli Sicil, Kabahatler, Çocuk Koruma, Denetimli Serbestlik ile Ceza Mahkemelerinin Görevlerine İlişkin*" toplam on yasanın yüzü aşkın maddesi, yasalar daha yürürlüğe girmeden değişikliğe uğramıştır. Yasaların yürürlüğe girmesinden sonra ortaya

çıkan sorunlar da dikkate alındığında, yapılan yeni düzenlemelerin uzun soluklu olamayacağı, yeni değişiklikler ve arayışların gündeme geleceği izlenimi doğmaktadır. Sosyal ve hukuksal gelişmeler paralelinde, uzun yıllar uygulamayla önemli hukuksal kazanımlara dayanak oluşturmuş, temel yasalarda kısmi değişiklikler yerine, AB süreci fırsat bilinerek, bu yasaların alelacele yeniden yapılması ve tümünden değiştirilmeleri yöntemi benimsenmiştir. Bu nitelikteki yasalardan, kalıcı olmaları ve düzeni sağlamaları beklenemez.

Yasama meclisinin çalışmalarına yapılan bu eleştirilere sanki bir yanıtımsı gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nde 30.6.2005 gün ve 855 sayılı Karar'la yapılan değişiklikle, yasaların Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'ndan daha da hızlı bir biçimde geçirilmesinin öntü açılmıştır.

Geçtiğimiz dönemde çok tartışılan bir konu da, Radyo Televizyon Üst Kurulu ile ilgili olarak, 5370 sayılı Yasa'yla yapılan Anayasa değişikliği olmuştur. Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilen ve Cumhurbaşkanı tarafından ikinci defa Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne iade edilen bu konudaki yasadaki sonra, doğal olarak yasanın Anayasa'ya uygun hale getirilmesi gerekirken, Anayasa yasaya uygun hale getirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Anayasa Mahkemesi, mahkemenin yeniden yapılandırılması ve görevleri ile ilgili olarak, biri geçici olmak üzere 8 maddelik değişiklik önerisi hazırlamıştır. Bu metinle Anayasa'nın 104, 146, 147, 148, 149, 152 ve 153. maddelerinde değişiklikler önerilmektedir. Öneriler arasında, Anayasa Mahkemesi'nin genel kurul ve iki daire halinde çalışmak üzere on yedi üyeden oluşması, üyelerin beş tanesinin Yargıtay, dört tanesinin Danıştay, ayrı ayrı birer tanesinin de Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemeleri genel kurullarında en az üç yıl üyelik görevinde bulunmuş ve elli yaşını doldurmuş

2005-2006

üyeleri arasından seçilmesi, dört üyenin ise Yüksek Öğretim Kurumu ve Türkiye Barolar Birliği genel kurullarının önerceği adaylar arasından birer üye ve Sayıştay'ın önerceği adaylar arasından iki üye olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, iki üyenin de Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesi, Anayasa Mahkemesi üyelerinin altmış yedi yaşında emekli olması, mahkemenin Yüce Divan görevini sürdürmesi, Anayasa aykırılık iddialarının reddi kararlarından sonra mahkemeye yeniden başvurma süresinin on yıldan beş yıla indirilmesi, açılacak davalarda koşulları uygun olduğu takdirde yürürlüğün durdurulmasına karar verilebilmesi ve en önemlisi herkesin Anayasa Mahkemesi'ne kişisel başvuru hakkının olabilmesi bulunmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği, 9-13 Ocak 2001 günlerinde "Uluslararası Anayasa Hukuku Kurultayı" düzenlemiş hemen arkasından, tartışmaların sonucunda elde edilen bilgilerin ışığı altında, bilim adamları, yargıçlar ve avukatlardan bir komisyon oluşturularak, kendilerinden "... İnsan haklarına dayalı, hak ve adalet kavramlarını yaşama geçirmiş, yasa devletinin dar kalıplarından arınmış, kuvvetler ayrılığı kavramında anlamını bulan, çoğulcu demokrasinin gerçekleştiği, hukuk devletinin tüm kurum ve kurallarıyla uygulandığı bir anayasal düzenin kurulmasını ön görecektir" nitelikte bir Anayasa Taslağı hazırlamaları rica edilmiştir. Bu Komisyon'un yapmış olduğu uzun ve özverili bir çalışma sonunda ortaya çıkan "Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Önerisi" kitabı 12 Eylül 2001 günlü basın toplantısıyla kamuoyuna sunulmuştur. Öneri çok küçük bazı eleştiriler dışında, büyük ilgi ve destek görmüştür.

Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa önerisinde, Anayasa Mahkemesi'nin yirmi bir üyeden oluşması, üyelerin üçünün Yargıtay, üçünün Danıştay, ikisinin Sayıştay, birinin Askeri Yargıtay, birinin Türkiye Barolar Birliği, birinin Yüksek Öğretim Kurumu genel kurullarından, birinin Anayasa Mahkemesi, ikisinin Cumhurbaşkanı, yedi üyenin de Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesi öngörülmüştür.

2005-2006

Yine Anayasa Mahkemesi'nin Büyük Kurul, iki daire ve iki kuruldan oluşması, kurulların Yüce Divan Kurulu ve Siyasi Partiler Kurulu olarak özel ve ihtisas kurulları şeklinde iş bölümü yapması vurgulanmıştır. Ayrıca Anayasa Mahkemesi üyelerinin altmış yedi yaşında emekli olmaları benimsenmiştir.

Anayasa değişikliklerinin gündeme geldiği son günlerde en çok tartışılan konuların başında, Anayasa Mahkemesi'nin kuruluşu ve görevleriyle ilgili hususlar gelmektedir.

Mahkeme'nin kuruluşu sırasında üye seçimleri hangi yöntemlerle olmalıdır?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Mahkemesi'ne üye seçebilmeli midir?

Anayasa Mahkemesi Yüce Divan görevini üstlenmeli midir?

Hepsinden önemlisi Anayasa Mahkemesi'ne "Bireysel Başvuru Hakkı" tanınmalı mıdır?

Yargılamaların sürdüğü bir süreçte Yüce Divan göreviyle ilgili tartışmaların yapılmasının uygun olmadığına inanıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Anayasa Mahkemesi'ne üye seçmesi konusuna gelince; yargının siyasallaşması kuşku ve tehlikesi yanında, konuya bir de "Anayasa Hukuku" perspektifinden bakmak gerektiği kanısındayız.

Anayasa Mahkemesi karar verirken yargının ve yargılamanın çok önemli unsuru, koşulu olan şekil ve biçim kurallarına sıkı sıkıya bağlı olmayan yorum ve değerlendirmeler yapabilmektedir. Anayasa Mahkemesi yargıçları, kararlarının gerekçelerinde "anayasal siyaset" yapabilme hakkına ve özgürlüğüne sahiptirler. Anayasa yargısının kabul edildiği ülkelerin hemen hemen tümünde Anayasa Mahkemeleri, çerçevesi Anayasa olan siyaset alanının temel aktörleri arasında yer almaktadır. Bu yönüyle Anayasa Mahkemesi kararlarının hukuki yönü yanında, siyasi yönü de bulunmaktadır.

2005-2006

Önerilen yeni oluşum tarzı, Anayasa Mahkemesi'nin Avrupa modeline uygun bir yapılanmayı öngörmektedir. Anayasa Mahkemesi üyelerinin belirlenmesi konusunda Avrupa'da başlıca iki model uygulanmaktadır. Bütün üyelerinin yasama meclisince seçilmesi, Almanya, Macaristan, Polonya, Portekiz, Slovakya'da olduğu gibi ya da seçim yetkisinin yasama ve yargı arasında paylaşılmış olması, Avusturya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, İtalya, Romanya'da olduğu gibi. Anayasa Mahkemesi üyelerinin tamamının veya bir kısmının yasama meclisi tarafından seçilmesi Avrupa'da yaygın bir şekilde uygulanmaktadır.

Üyelerinin tümünün halk tarafından seçildiği Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Anayasa Mahkemesi'ne üye seçmesi Anayasa Mahkemesi'nin demokratik meşruiyetine güç katacaktır.

Ancak, TBMM'nin oluşumu halk iradesini ne kadar doğru yansıtabilirse TBMM'nin Anayasa Mahkemesi'ne üye seçmesi de o kadar sorunsuz ve sağlıklı olabilecektir. Genel seçimlerde kullanılan oyların yarıya yakınının parlamentoda temsil edilemediği, %30 oranında alınan oyla, sağlanan mutlak çoğunlukların TBMM'nin üye belirleme faaliyetlerine de olumsuz yansıtacağı ve bunun sonucu olarak üyeleri belirlenen kurumların da bundan olumsuz etkileneceği görülebilecektir. Kaldı ki, TBMM'nin Anayasa Mahkemesi'ne üye belirlemesi yetkisi ile ilgili sorunlar bununla da bitmeyebilir. Temelinde seçim sisteminin neden olduğu "artık temsil" in derinleştirilebileceği bir kriz yanında, halkın iradesinin parlamentoya birebir yansıtılması durumunda da demokrasinin temelinde yatan "uzlaşma kültürü" yönünden yaşadığımız eksiklik de sorunun başka bir boyutunu oluşturabilir. Bu nedenle parlamento tarafından Anayasa Mahkemesi'ne üye seçimi işini temelinde uzlaşma temelli bir biçimde gerçekleştirebilmek için Anayasa ve TBMM İç Tüzüğü'nde de bazı düzenlemeler gerektiği söylenebilir.

Bireysel başvuru hakkına gelince; bu konuda çok farklı düşünceler olmasına karşın, sınırları iyi tespit edildiği taktir-

2005-2006

de lehe düşünceler ağırlık kazanmaktadır. Ülkemizde özellikle Avrupa Birliği'ne üyelik süreciyle birlikte temel hak ve özgürlüklerin etkin güvencelere kavuşturulması fikri kuvvet kazanmıştır. Bu alanda mevcut koruma mekanizmalarının yetersiz kaldığı düşüncesi, ülkemizin de batıdaki deneyimleri dikkate almasını gerekli kılmıştır. Bu gelişmeler üzerine, Anayasa Mahkemesi ve Türkiye Barolar Birliği belirtilen gerekçelerle, temel haklar konusunda etkin bir koruma sağlamak için Almanya, Avusturya ve İspanya örneklerinde olduğu gibi, Anayasa Mahkemesi'ne "Bireysel Başvuru" hakkının tanınmasını uygun bulmuştur. Böyle bir önerinin hayata geçirilmesi, 7 Mayıs 2004'te yapılan Anayasa değişikliği de dikkate alındığında, ülkemizde temel haklar alanında Avrupa standartlarının yakalanmasında önemli bir aşama olacaktır. Bu durumda, insan haklarına ilişkin bir antlaşmayla bir kanun hükmü çatıştığında Anayasa Mahkemesi'nin birincisine göre uyuşmazlığı çözmesi ve kamu otoritelerinin herhangi bir işlemi nedeniyle anayasal haklarında ihlal olduğunu iddia eden herkesin Anayasa Mahkemesi'ne başvuru hakkının olması, kuşkusuz Türk yargı sisteminde radikal bir değişikliği ifade etmektedir. Tüm bunlara karşın Anayasa'da tanımlanan yüksek yargı organları arasındaki görev-yetki bakımından eşit ve mesafeli ilişkiler yönünden bu yeni açılımın tartışılması, kapsam ve sınırlarının çok net olarak belirlenmesini gerektirmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

1984 yılında Eruh baskınından sonra ülke gündeminden hiç düşmeyen etnik ayrılıkçı PKK terör örgütüyle ilgili kimi aydınların girişimi ve Başbakan'ın onları kabulü sırasında "Kürt Sorunu" tanımını yapması yeni tartışmalara neden olmuştur.

Türkiye Barolar Birliği, 1999 yılında bölgede yapmış olduğu incelemeler sırasında bölge insanları başta olmak üzere, çeşitli kesimlerin temsilcileriyle yaptığı görüşmeler sonunda "Güneydoğu Raporu" adı altında bir rapor düzenlemiş ve bu

2005-2006 rapor Aralık 1999'da Şanlıurfa'da yapılan bir basın toplantısıyla kamuoyuna açıklanmıştır.

Bu raporda öncelikle şu net ve açık tespiti yapmak gerekli görülmüştür. Bölge halkının büyük kesiminin desteğini alamayan "PKK terör örgütü, Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni de içine alacak bağımsız bir Kürt devleti kurmayı hedeflemiş ve hedefe ulaşmak için de şiddet ve terörü benimsemiştir."

Bu tespitten sonra sorunun çözümü ile ilgili görüş, düşünce ve öneriler gündeme getirilmeli ve tartışılmalıdır. Eğer değerlendirme doğru yapılmaz ve yaşatılmak istenen bu olgu görmezden gelinirse, şimdi olduğu gibi sorun üzerinde sağlıklı konuşulamaz ve tartışılmaz.

Demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü Türkiye Barolar Birliği'nin duraksamadan savunduğu ve varlık nedeni kabul ettiği kurum ve kavramlardır. Bu kurum ve kavramların güçlendirilmesi, yaşamımızın bir parçası haline gelmesi yönündeki her türlü öneri, girişim ve düşünceye duraksamadan destek vereceğimizi bir kez daha yineliyoruz.

Türkiye'nin 1984 yılından bu yana giderek yoğunlaşan ve bir zamanlar yaşamımızın bir parçası haline gelen "terör" ile ABD ve Avrupa 11 Eylül 2001 şoku ile doğrudan tanışmaya başladı. Giderek artan "dinci terör" dolayısıyla Türkiye'nin zorluklarının, ağır ağır kavranmaya başlandığı bir dönemde, "terör sorunu" söyleminin terk edilerek çeşitli boyutlar alabilecek "Kürt sorunu" diye nitelendirilmesi doğru olmamıştır. Konunun çok çeşitli boyutları vardır. Kökleri derinlere inen siyasal, sosyal, ekonomik, tarihsel yönleri yanında, ulusal ve uluslararası kesimlerin duyarlılığı da söz konusudur.

Bölgede mevcut feodal yapı halen hüküm sürmektedir. Ağa, şeyh, tarikat, cemaat ve töre ilişkilerinin kurumsal olarak yaşadığı bu bölgemizde nasıl bir "eksiksiz demokrasi" uygulanabileceği konusunda ciddi endişeler taşımaktayız. Öncelikle bu kurumları demokrasiyle barışık hale getirmek ve yetkilerini, etkilerini eksiksiz demokrasinin uygulanmasına sunmalarını temin etmek gereklidir.

Bulunduğu coğrafyada komşularına göre tarihsel süreç içinde geleceğini kendisi belirlemiş, çağdaş bir ülke olma kararlılığını göstermiş, tarihten gelen din anlayışı ile İslam'la demokrasiyi birleştirme yolunda büyük başarılar kazanmış olan Türkiye Cumhuriyeti, ekonomik ve stratejik nedenlerle bölgeye ilgi duyan kimi devletler tarafından sempatik bulunmamaktadır. Bölgede kendi kendine yeten, iç ve dış sorunlarını çözmüş güçlü bir Türkiye istenmemektedir.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Ülkemizin geleceğini ilgilendiren çok önemli bir proje olan Avrupa Birliği süreci, 17 Aralık 2004 gününden sonra gelişen olaylar nedeniyle çeşitli yorum ve değerlendirmelerin yapılmasına neden olmuştur. Özellikle Fransa ve Hollanda'da gerçekleştirilen ve Avrupa Anayasası'nı reddeden referandumlar sonrası Türkiye-AB ilişkileri üzerine çeşitli yorumlar yapılmış ve bu gelişmelerin ilişkileri olumsuz etkileyebileceğine dikkat çekilmiştir. Hemen belirtelim ki, bu referandum sonuçlarının 3 Ekim'de Türkiye'nin müzakerelere başlamasını engelleyeceğini ve kısa dönemde ilişkilerle ilgili beklentileri olumsuz çevireceğini asla düşünmüyoruz. Ancak özellikle Almanya'da yapılacak seçimlerden sonra olası bir iktidar değişikliğinde, Türkiye'nin ciddi bir destek kaybına uğrayacağını muhalefet partilerinin söylemlerinden anlamak mümkündür. Yine bu süreçte gerçekleştirilen ve Ankara Anlaşması'nın yeni üye olan ülkeleri kapsayacak şekilde genişletilmesi konusundaki taahhüdümüzün yerine getirilmesi sırasında, Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti'ni tanımadığımız yönündeki çekince ve deklarasyon da çok ciddi sorun yaratmıştır. Özellikle Fransa başta olmak üzere bu konuda yapılan eleştiriler sonunda AB kesimlerinde karşı bir deklarasyon yayınlama fikri ağırlık kazanmıştır. Tüm bu olumsuzluklar sonunda, müzakerelerin erteleneceği ya da müzakereler sonunda imtiyazlı ortaklık gibi yeni formüller önerileceği ciddi biçimde dillendirilmektedir. Türkiye Barolar Birliği olarak AB-Türkiye ilişkilerinde eşit koşullarla yapılacak görüşmeler sonunda, tam üyelik dışında

2005-2006 hiçbir ara formülü kabul etmediğimizi yine ısrarla vurguluyoruz. Baş müzakereci olarak atanan sayın Devlet Bakanı'nun çağrısı üzerine yapılacak toplantılara katılacağımızı ve her türlü desteği vereceğimizi bildirdik. Türkiye Barolar Birliği, büyük önder Atatürk'ün hedef olarak gösterdiği "*çağdaş uygarlık*" yolunda Türkiye'nin önüne konulacak her türlü engelini cumhuriyetin temel ilke ve hedeflerine sadakatle aşılabileceğinin bilincindedir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Özgürlük adına çağdaş Türk kadın haklarından geriye dönüşü çağrıştıran, çağdaş Türkiye'nin simgesi olan Çankaya Köşkü önünde ve Fatih Camii avlusunda şeriata çağrı çıkaran eylemlere karşı gösterilen tolerans, mikro milliyetçilik ve yobazlığın tetiklediği linç girişimlerine "*toplumsal değerlere saygılı olunuz*" yaklaşımları, bir yazarın kitaplarının imha edilmesi yönünde emirler verilebilmesi, Türkiye'nin çağdaş yüzünü oluşturan sanat kurumlarına yönelik haksızlıklar dizisi, yasa dışı kontrolsüz Kur'an kursları başta olmak üzere, çağdaş Türkiye'nin vazgeçilemez ilkesi olan "*laiklik*" ilkesine ve onu temsil eden kurumlara yönelik saldırılara gösterilen hoşgörü ülkenin aydınlık geleceğine gölge düşüren tehlikeli yaklaşımlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Saydığımız ve sayamadığımız tüm olumsuzluklardan tek kurtuluş yolu, bilim ve akıl yoludur.

Sözlerimi 1830 yılında babasının yerine kral olan genç ve deneyimsiz prence bir İtalyan köylüsünün yazdığı mektuptaki öğütlerle son vermek istiyorum. "*Yönetimde üç yol vardır. Birincisi şiddet ve terör yöntemi, bu yöntem çok kısa sürede hiyerarşisini kurar ve sen dahil herkesi yok eder. İkincisi ödün ve duyarlılık yolu, onun da çok çabuk hiyerarşisi kurulur ve zamanla verilecek ödün kalmaz sen dahil herkesi yok eder. Sana tüm işlerinde akıl yolunu öneriyorum çünkü aydınlık geleceğinin anahtarı ondadır.*"

Diğer yandan unutmayalım ki, halk sayısı kadar güçlü, umursamazlığı kadar öfkeli ve de ezilmişliği kadar kahredicidir.

Beni sabırla dinlediğiniz için saygılarımı sunuyor, yeni adli yılın sorunların azaldığı başarılarla dolu bir yıl olmasını diliyorum.